

Evaluatie zwerfafval

Gemeente het Bildt

Projectgroep bestaande uit:

Doede Machiela - Gemeente het Bildt
Brenda Boerema - Antea Group

Tekstbijdragen:

Aale Boek - Antea Group

Fotografie:

Sybrand de Jong - Antea Group
Brenda Boerema - Antea Group

Vormgeving:

Antea Group

Contactgegevens:

Tolhuisweg 57
8443 DV HEERENVEEN
Postbus 24
8440 AA HEERENVEEN

E. info.nl@anteagroup.nl

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Evaluatie zwerfafval

Gemeente het Bildt

projectnummer 266359
Definitief revisie D0
3 maart 2015

Auteur(s)

Brenda Boerema

Opdrachtgever

Gemeente Het Bildt
Postbus 34
9076 ZN Sint Annaparochie

datum vrijgave	beschrijving revisie	goedkeuring	vrijgave
03-03-2015	Definitief rapport	D. Nuis	O. Hornstra

	Inhoud	Blz.
1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doelstelling	2
2	Kwaliteitsmeting	3
2.1	Huidige kwaliteit	3
2.2	Vergelijking met 2007	4
3	Zwerfafvalmiddagen scholieren	5
3.1	Zwerfafvalmiddagen 2014	5
3.2	Analyse zwerfafvalmiddagen	6
4	Conclusie en aanbevelingen	8
	Bijlage	9
Bijlage 1.	Meetlat zwerfafval CROW	10
Bijlage 2.	Resultaten kwaliteitsmeting	13
Bijlage 3.	Artikelen zwerfafval	14

projectnummer 266359
3 maart 2015, revisie D0

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Alle gemeenten in Nederland kunnen aanspraak maken op een jaarlijkse vergoeding indien zij extra inzet plegen ten gunste van de aanpak zwerfafval. Deze vergoeding wordt gegeven in het kader van de *raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022*. De vergoeding mag uitsluitend ingezet worden voor de extra aanpak van zwerfafval op het gebied van:

- gedragsbeïnvloeding;
- participatie/beloning;
- slimmere voorzieningen/middelen;
- investering in inrichting om zwerfafval te voorkomen.

Per inwoner kan iedere gemeente een bedrag van € 1,19 per inwoner ontvangen van *Nedvang*¹. Van dit bedrag gaat € 0,08 per inwoner naar Gemeente Schoon. Zij zetten deze middelen in om een kennisplatform te bieden, bijvoorbeeld door het organiseren van symposia en congressen en door alle kennis te verzamelen op de website.

Zwerfafval of zwerfvuil is al het afval dat rondslingert op straat, in de berm, op het strand of bijvoorbeeld in natuurparken. Het is afval dat door mensen bewust of onbewust is weggegooid of achtergelaten op plaatsen die daar niet voor bestemd zijn of door indirect toedoen of nalatigheid van mensen op die plaatsen is terechtgekomen.

Zwerfafval bestaat voornamelijk uit verpakkingsmateriaal van consumpties: blikjes, flesjes, wikkels en bijvoorbeeld patatbakjes. Ook sigarettenpeuken, kauwgomresten ('spum') en papier slingeren vaak op straat, in parken of langs de weg rond.

Gemeente het Bildt is al een aantal jaren actief om zwerfafval te voorkomen. In 2007 is de gemeente gestart met een onderzoek naar zwerfafval in het kader van de subsidieregeling aanpak milieudrukvermindering (SAM). Uit dat onderzoek kwam naar voren dat de gemeente relatief schoon was. Echter, op verschillende specifieke plekken (hotspots) werd meer vervuiling door zwerfafval aangetroffen. Dit is voornamelijk op fietspaden langs ontsluitingswegen. Deze fietspaden worden in dit kader dan ook vaak als zogenaamde snoeproutes aangeduid. Het gaat voornamelijk om de fietspaden langs de vier ontsluitingswegen van St.-Annaparochie op de overgang van bebouwde kom naar buitengebied.

Na dit onderzoek is een communicatieplan opgesteld om te richten op de bewustwording in het algemeen. In het traject is ook een logo opgesteld dat op verschillende plekken binnen de gemeente terug komt. In 2009 is met behulp van subsidie van Gemeente Schoon verder ingezoomd op het onderwerp participatie. Hiervoor is een pilot opgezet om de bewustwording onder scholieren te vergroten en hiermee de hoeveelheid zwerfvuil langs snoeproutes te verminderen.

¹ Nederland Van Afval Naar Grondstof

projectnummer 266359
3 maart 2015, revisie D0

Tot nu toe is de aanpak vooral gericht geweest op communicatie, het plaatsen van voldoende afvalbakken en het ledigen, periodiek machinaal straatvegen en de jaarlijkse schoonmaakactie door basisschoolleerlingen en de jaarlijkse themadagen voor scholieren. Het onderhoudsplan bevat een kwaliteitsmeting van de schoonheidsgraad van de openbare ruimte (zwerfafval) en een evaluatie van de themadagen.

1.2 Doelstelling

De gemeente wil met deze evaluatie inzicht geven in:

- de voortgang;
- de schoonheidsgraad van zwerfafval in de gemeente;
- de opzet van de zwerfafvalmiddag voor scholieren.

Het doel van de gemeente is om de bewustwording van de scholieren te vergroten en de schoonheidsgraad van de openbare ruimte te behouden of waar nodig te verhogen.

projectnummer 266359
3 maart 2015, revisie D0

2 Kwaliteitsmeting

2.1 Huidige kwaliteit

Meetmethode

In week 46 is op 33 locaties verspreid over de gemeente de kwaliteit van de openbare ruimte gemeten. Deze meting betreft een steekproef, verdeeld over de verschillende dorpen in gemeente het Bildt en de verschillende structurelementen (centrum, woonwijk, bedrijventerrein etc.). In deze meting is gekeken naar zwerfvuil in het groen, op verharding en de vulgraad van afvalbakken. Het zwerfafval is onderverdeeld naar grof en fijn zwerfafval, hiervoor zijn de normen van CROW² gehanteerd (zie figuur 1).

A+	A	B	C	D
				
Er is geen grof zwerfafval.	Er is weinig grof zwerfafval.	Er hier en daar grof zwerfafval.	Er is veel grof zwerfafval.	Er is zeer veel grof zwerfafval.
zwerfafval grof (>10 cm) 0 stuks per 100 m ²	zwerfafval grof (>10 cm) ≤ 3 stuks per 100 m ²	zwerfafval grof (>10 cm) ≤ 10 stuks per 100 m ²	zwerfafval grof (>10 cm) ≤ 25 stuks per 100 m ²	zwerfafval grof (>10 cm) > 25 stuks per 100 m ²

Figuur 1. Meetlat CROW voorbeeld grof zwerfafval op gazon

Resultaat meting november 2014

In figuur 2 zijn de resultaten van de meting weergegeven per dorp. De resultaten zijn onderverdeeld naar zwerfafval in het groen, zwerfafval op verharding, de vulgraad van afvalbakken. Daarnaast is er een totaalindruk gegeven.

	Groen	Verharding	Totaal
Minnertsga	6,6	7,7	6,9
Nije Altoena	8,0	8,0	8,0
Oude Bildtzijl	7,3	8,0	8,0
St Annaparochie	7,1	7,4	7,4
st Jacobiparochie	7,2	7,6	7,2
Vrouwenparochie	6,0	6,7	6,0
Zwarte Haan	8,0	8,0	8,0
Totaal	7,0	7,5	7,2

Figuur 2. Totaalindruk zwerfafval per kern

Meetlat CROW				
A+	A	B	C	D

De verschillende dorpen in de gemeente scoren een kwaliteitsniveau A en B. Kwaliteitsniveau A betekent dat er slechts incidenteel zwerfafval aanwezig is. Bij kwaliteitsniveau B is redelijk veel zwerfafval aanwezig maar het is nog niet storend. In het totaal overzicht is zichtbaar dat Vrouwenparochie het laagst scoort met een rapportcijfer 6. Dit is tegen de ondergrens van kwaliteitsniveau B, als de kwaliteit nog verder daalt, zakt de kwaliteit naar niveau C waarmee de hoeveelheid zwerfafval storend is.

² kennisorganisatie op het gebied van infrastructuur, openbare ruimte, verkeer en vervoer en werk en veiligheid

projectnummer 266359
3 maart 2015, revisie D0

Figuur 3. Zwerfafval in de openbare ruimte

Figuur 4. regelmatig zwerfafval naast afvalbakken

Langs de Middelweg Oost in St.-Annaparochie staat een blikvanger van de Provincie. Deze blikvanger wordt goed gebruikt om blikjes, flesjes, snoepverpakkingen etc. in te gooien. Wel heeft deze blikvanger erg te lijden onder vandalisme, hij staat scheef en is beschadigd. De gemeente heeft bewust gekozen om geen blikvangers te plaatsen, dit om het weggooien van afval niet te stimuleren. Graag wil de gemeente dat kinderen het afval meenemen naar school of huis en het daar in de prullenbak gooien.

De vulgraad van afvalbakken is veelal minimaal, wel ligt er op de meeste plekken zwerfafval naast de bakken.

Opvallend is dat op verschillende plekken illegale stort en dumping van grofvuil, zoals bankstellen voorkomt. Dit is niet meegenomen in de resultaten van de meting, omdat dit niet valt onder zwerfafval. Wel is dit erg storend in de openbare ruimte.

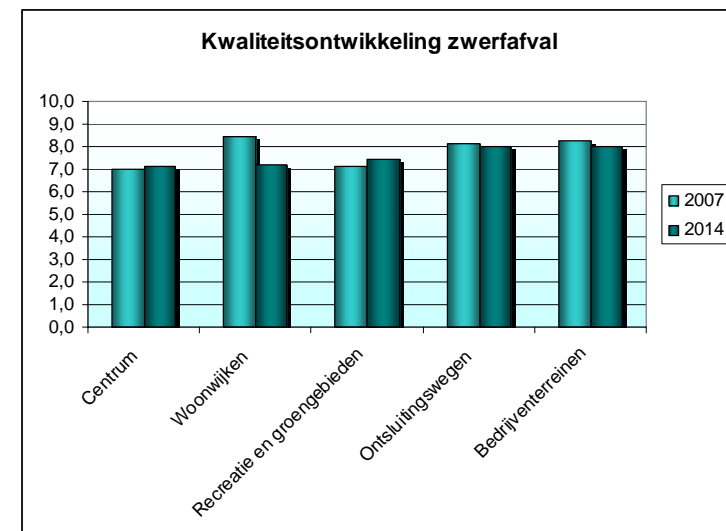

Figuur 5. Schade aan blikvanger

2.2 Vergelijking met 2007

In 2007 is een nulmeting uitgevoerd voor het zwerfafval in de openbare ruimte. In onderstaande grafiek (figuur 6) is een vergelijking gemaakt tussen de gemeten kwaliteit in 2007 en 2014. Bij de schouw zijn de locaties afgestemd op de locaties die ook in 2007 zijn gemeten.

De kwaliteit is in de loop van de jaren ongeveer gelijk gebleven. De hoeveelheid verpakkingsmaterialen is echter toegenomen, doordat er steeds meer consumpties apart verpakt worden om mee te nemen voor onderweg. De resultaten in de grafiek geven aan dat ondanks de enorme toename van de hoeveelheid verpakkingsmateriaal de kwaliteit in de gemeente alleen in de woonwijken, ontsluitingswegen en bedrijventerreinen minimaal is afgenomen. Het centrum en de recreatie en groengebieden zijn iets gestegen in kwaliteit.

Figuur 6. Kwaliteitsontwikkeling zwerfafval

projectnummer 266359
3 maart 2015, revisie D0

3 Zwerfafvalmiddagen scholieren

Jaarlijks organiseert de gemeente samen met Omrin, Provincie Fryslân en een aantal ondernemers uit de buurt zwerfafvalmiddagen voor scholieren. In 2014 zijn deze middagen voor de derde keer georganiseerd

3.1 Zwerfafvalmiddagen 2014

De gemeente heeft de zwerfafvalmiddag samen met de vrijwilligerscentrale van de Stichting Welzijn Middelsee georganiseerd voor tweedejaars scholieren van CSG Ulbe van Houten te St.-Annaparochie. Deze middag is voor de school een invulling van de maatschappelijke stage. Vanuit de school staat deze maatschappelijke stage in het teken van 'Schoon'.

Figuur 7. Bedrijfspresentatie Smeding

Figuur 8. Mevrouw Tol - Wethouder het Bildt

Bij deze zwerfafvalmiddag worden verschillende partijen betrokken die een raakvlak hebben met zwerfafval.

Figuur 9. De heer De Jong - Agrariër

Figuur 10. Mevrouw De Bruijn – Woningcorporatie

De scholieren waren uitgenodigd bij groente- en fruitverwerker Smeding in Dt.-Annaparochie. Tijdens de ochtend kregen de scholieren een presentatie en een rondleiding door het bedrijf en kwamen daardoor meer te weten over de bedrijfsfilosofie, de werkwijze en de omvang van het bedrijf.

Wethouder mevrouw Tol sprak namens de gemeente over het belang van een schone omgeving en de rol die de gemeente daarin speelt. De heer De Jong, agrariër in de gemeente het Bildt, vertelde op enthousiaste wijze over de verschillende producten zoals aardappelen, tarwe en spelt. Ook legde hij de link met zwerfafval en vertelde over de gevolgen voor de gewassen en het vee.

Vanuit de woningcorporatie benadrukte beleidsmedewerker mevrouw De Bruijn het belang van een schone omgeving voor het woonplezier en de keuze voor de woonomgeving. Na de uitgebreide rondleiding door het bedrijf Smeding gingen de scholieren in groepen de berm langs wegen, fiets- en voetpaden schoon maken. Met ondersteuning van de provincie (plaatsen van tekstwagens voor de veiligheid van de scholieren) en afvalverwerker Omrin (beschikbaar stellen opruimmateriaal) werd het zwerfafval in de berm en sloten langs de fietspaden rond St.-Annaparochie opgeruimd.

De door de scholieren verzamelde blikjes, flesjes, chipszakken, kunststof verpakkingen, snoepwikkels, etc. zijn door medewerkers

projectnummer 266359
3 maart 2015, revisie D0

van Omrin afgevoerd. De scholieren ontvingen voor hun inzet tijdens de zwerfafvalmiddag een koptelefoontje die ze kunnen gebruiken voor hun telefoon of muzikspeler.

Figuur 11. Rondleiding Smeding

Figuur 12. Zwerfafval ruimen

3.2 Analyse zwerfafvalmiddagen

Programma

Het programma van de zwerfafvalmiddagen is aantrekkelijk, goed georganiseerd en loopt soepel. Er worden veel partijen betrokken zodat de scholieren de samenhang tussen alle partijen begrijpen. Zij snappen dat het om meer dan alleen zwerfafvalruimen gaat. Dit draagt bij aan de bewustwording van de effecten van zwerfafval. Smeding heeft een grote rol in het soepele verloop van de middagen, door de goed georganiseerde ontvangst en de rondleiding. De indeling van de middagen is goed en de aandacht van de scholieren wordt grotendeels vastgehouden.

Betrokken partijen

De betrokken partijen hebben een duidelijke rol in het programma. De heer De Jong (agrariër) vertelt enthousiast over de gewassen en de effecten van zwerfafval voor de gewassen en het vee. Hij doet dit op een interactieve manier waardoor de bewustwording van de scholieren wordt gestimuleerd. Vanuit de school is er veel aandacht voor de middag en er zijn reporters uit hogere klassen om de verschillende activiteiten vast te leggen. Door de wethouder te

betrekken geeft de gemeente aan dat een schone omgeving een serieus onderwerp is.

Om nog meer de betrokkenheid van de verschillende partijen te benadrukken is aan te bevelen ook de inzet van Omrin, de provincie en de politie te benoemen om het plaatje compleet te maken. Dit kan eenvoudig door bijvoorbeeld de hele keten van ontstaan tot en met verwijderen van zwerfafval in beeld te brengen. Dan krijgen ook de scholieren inzicht in hoeveel partijen betrokken zijn bij het creëren en behouden van een schone omgeving. De politie wil graag meewerken aan de bewustwording om te benadrukken dat weggoien van afval in de openbare ruimte strafbaar is.

Gadget

De gadget is een leuke beloning voor de scholieren voor deelname aan de middag. Het is tevens een herinnering.

De bewustwording kan nog verder vergroot worden door de gadget te bedrukken met bijvoorbeeld het logo van zwerfafval niet oké en de data van de zwerfafvalmiddag. De gadget kan uitgereikt worden op het moment dat de scholieren de grijpers en vuilniszakken met zwerfafval weer inleveren.

Zwerfvuil ruimen

De schoonmaakroutes waren nu voor een deel redelijk ver vanaf het startpunt (Smeding) waardoor een deel van de groep daar op de fiets naar toe moest. Hierdoor verdwijnt het overzicht. De groepen waren redelijk groot waardoor er veel zwerfafval al was opgeruimd door scholieren vooraan in de groep. Daarnaast waren de provinciale berm recent gemaaid waarbij het maaisel en het zwerfafval was afgevoerd of erg klein versnipperd.

Om meer grip op de groep te houden is het aan te bevelen om kleinere groepen te maken en de routes vanaf het startpunt te laten beginnen en eindigen. Daarnaast is het van belang dat er voor iedereen een grijper aanwezig is om zwerfafval op te ruimen. Dit

projectnummer 266359

3 maart 2015, revisie D0

vergroot de bewustwording omdat iedereen dan bewust het zwerfafval opraapt en ze dan inzicht krijgen hoeveel zwerfafval er ligt. Ook is het aan te bevelen om vuilniszakringen te gebruiken waar de zakken ingeklemd kunnen worden en het zwerfvuil eenvoudiger in de zakken gedaan wordt. Door met de provincie af te stemmen over de zwerfafvalmiddag en het moment van bermen maaien op de routes, heeft de provincie minder afval in het maaisel en hebben de scholieren voldoende zwerfafval om te ruimen.

Publiciteit

De gemeente en de school geven voldoende publiciteit aan de zwerfafvalmiddag door het inzetten van reporters (school) en het aanleveren van een persbericht aan de plaatselijke krant. Daarnaast heeft Gemeente Schoon meerdere keren aandacht besteed met artikelen over het succes van de zwerfafvalmiddagen in gemeente het Bildt. Dit is een voorbeeld voor andere gemeenten.

In de bijlage zijn verschillende artikelen en het verslag van de school opgenomen.

Maatschappelijke stage

De zwerfafvalmiddag wordt tot op heden vanuit de school ingevuld in het kader van de maatschappelijke stage. Door het afschaffen van deze maatschappelijke stages komt ook de zwerfafvalmiddag in gevaar.

projectnummer 266359
3 maart 2015, revisie D0

4 Conclusie en aanbevelingen

Meetfrequentie

De gemeten kwaliteit geeft aan dat de kwaliteit in de loop van de jaren redelijk stabiel is gebleven. De metingen zijn op twee momenten uitgevoerd, met een grote tussenpose.

Om een meer betrouwbaar beeld te krijgen van de ontwikkeling van de kwaliteit van de openbare ruimte is het aan te bevelen om minimaal één keer per jaar te meten.

Zwerfafvalmiddagen

De zwerfafvalmiddagen worden door alle betrokken partijen enthousiast ontvangen. Het programma loopt goed en wordt door enthousiaste mensen vormgegeven. Wel zijn er een aantal verbeterpunten om de zwerfafvalmiddagen nog verder te verbeteren.

De zorg dat met het afschaffen van de maatschappelijke stage de zwerfafvalmiddagen in gevaar komen is reëel.

Om de bewustwording bij scholieren te verhogen is het aan te bevelen om de zwerfafvalmiddagen bij de scholen te promoten zodat ze jaarlijks ingepast worden in het lesprogramma. Als de maatschappelijke stage verdwijnt, kunnen de zwerfafvalmiddagen uitgebreid worden met verschillende lespakketten zodat het aantrekkelijker is voor de scholen om in het lesprogramma in te passen.

Om meer samenhang te krijgen voor de verschillende acties die uitgevoerd worden op het gebied van participatie, voorlichting en bewustwording van zwerfvuil, is het verstandig een jaarkalender voor dit thema op te stellen. Op deze manier zijn alle acties geborgd. Ook is het aan te bevelen om vanuit deze evaluatie verder te werken hoe de bewustwording ook bij andere doelgroepen vergroot kan worden en

hoe de verschillende doelgroepen mee kunnen denken over oplossingen om de woon- en leefomgeving vrij van zwerfafval te krijgen en te houden. Ook is het van belang om de zwerfafvalmiddagen voort te blijven zetten om de kwaliteitsdoelstelling te realiseren.

Effecten van zwerfafval duidelijker

De school is erg positief over de middagen die de gemeente faciliteert. Ze hebben er zelf weinig omkijken naar en hoeven alleen de scholieren te begeleiden naar de locaties. De scholieren zijn zich meer bewust van de effecten van zwerfafval voor de agrariërs en de dieren. Dat ook het zwerfafval effect heeft op de woonomgeving en het woonplezier was vooraf niet bekend.

Om de scholieren bewust te maken dat zwerfafval niet alleen gevolgen heeft voor de agrariërs en de dieren maar ook voor hun zelf, is het aan te bevelen ook de politie uit te nodigen tijdens de zwerfafvalmiddagen om een toelichting te geven op het feit dat weggooien van afval strafbaar is en wat de rol van de politie hierin is. Daarnaast is het aan te bevelen om ook de rol van Omrin en de provincie in het proces van verwijderen van zwerfafval op te nemen in de zwerfafvalmiddagen.

De zwerfafvalmiddagen vinden slechts op één moment plaats in het jaar. Hierdoor kan het thema snel weer naar de achtergrond verdwijnen. Om de bewustwording vast te houden is het aan te bevelen om een strategie op te stellen hoe de bewustwording bij de scholieren ook door het jaar heen vastgehouden kan worden. Een passend thema binnen de gemeente is bijvoorbeeld een afvalvrije school.

projectnummer 266359
3 maart 2015, revisie D0

Bijlage

projectnummer 266359
3 maart 2015, revisie D0

Bijlage 1. Meetlat zwerfafval CROW

Groen-beplanting-zwerfafval fijn

A+	A	B	C	D
				
Er is geen fijn zwerfafval.	Er is weinig fijn zwerfafval.	Er is redelijk veel fijn zwerfafval.	Er is veel fijn zwerfafval.	Er is zeer veel fijn zwerfafval.
fijn zwerfafval (≤10 cm) 0 stuks per 1 m ²	fijn zwerfafval (≤10 cm) ≤ 3 stuks per 1 m ²	fijn zwerfafval (≤10 cm) ≤ 10 stuks per 1 m ²	fijn zwerfafval (≤10 cm) ≤ 25 stuks per 1 m ²	fijn zwerfafval (≤10 cm) ≤ 25 stuks per 1 m ²

Groen-beplanting-zwerfafval grof

A+	A	B	C	D
				
Er is geen grof zwerfafval.	Er is weinig grof zwerfafval.	Er is redelijk veel grof zwerfafval.	Er is veel grof zwerfafval.	Er is zeer veel grof zwerfafval.
grof zwerfafval (>10 cm) 0 stuks per 100 m ²	grof zwerfafval (>10 cm) ≤ 3 stuks per 100 m ²	grof zwerfafval (>10 cm) ≤ 10 stuks per 100 m ²	grof zwerfafval (>10 cm) ≤ 25 stuks per 100 m ²	grof zwerfafval (>10 cm) > 25 stuks per 100 m ²

projectnummer 266359

3 maart 2015, revisie D0

Groen-gras-gazon-zwerfafval fijn

A+	A	B	C	D
				
Er is geen fijn zwerfafval.	Er is weinig fijn zwerfafval.	Er is redelijk veel fijn zwerfafval.	Er is veel zwerfafval.	Er is zeer veel fijn zwerfafval.
fijn zwerfafval 0 stuks m2	fijn zwerfafval ≤ 3 stuks m2	fijn zwerfafval ≤ 10 stuks m2	fijn zwerfafval ≤ 25 stuks m2	fijn zwerfafval > 25 stuks m2

Groen-gras-gazon-zwerfafval grof

A+	A	B	C	D
				
Er is geen grof zwerfafval.	Er is weinig grof zwerfafval.	Er hier en daar grof zwerfafval.	Er is veel grof zwerfafval.	Er is zeer veel grof zwerfafval.
zwerfafval grof (>10 cm) 0 stuks per 100 m2	zwerfafval grof (>10 cm) ≤ 3 stuks per 100 m2	zwerfafval grof (>10 cm) ≤ 10 stuks per 100 m2	zwerfafval grof (>10 cm) ≤ 25 stuks per 100 m2	zwerfafval grof (>10 cm) > 25 stuks per 100 m2

projectnummer 266359

3 maart 2015, revisie D0

Verharding-zwerfafval fijn

A+	A	B	C	D
				
Er ligt geen fijn zwerfafval.	Er ligt weinig fijn zwerfafval.	Er ligt redelijk veel fijn zwerfafval.	Er ligt veel fijn zwerfafval.	Er ligt zeer veel fijn zwerfafval.
fijn zwerfafval (1-10cm) 0 stuks per 1 m ²	fijn zwerfafval (1-10cm) ≤ 3 stuks per 1 m ²	fijn zwerfafval (1-10cm) ≤ 10 stuks per 1 m ²	fijn zwerfafval (1-10cm) ≤ 25 stuks per 1 m ²	fijn zwerfafval (1-10cm) > 25 stuks per 1 m ²

Verharding-zwerfafval grof

A+	A	B	C	D
				
Er ligt geen grof zwerfafval.	Er ligt weinig grof zwerfafval.	Er ligt redelijk veel grof zwerfafval.	Er ligt veel zwerfafval.	Er ligt zeer veel grof zwerfafval.
grof zwerfafval (>10cm) 0 stuks per 100 m ²	grof zwerfafval (>10cm) ≤ 3 stuks per 100 m ²	grof zwerfafval (>10cm) ≤ 10 stuks per 100 m ²	grof zwerfafval (>10cm) ≤ 25 stuks per 100 m ²	grof zwerfafval (>10cm) > 25 stuks per 100 m ²

projectnummer 266359

3 maart 2015, revisie D0

Bijlage 2. Resultaten kwaliteitsmeting

Kern	structuurelement	straat	Groen			Verharding			Afvalbakken		Totaal	
			Algemene indruk	Grof zwerfafval	Fijn zwerfafval	Algemene indruk	Grof zwerfafval	Fijn zwerfafval	Algemene indruk	vulgraad: vol, uitpuilend	Algemene indruk	
8	Minnertsga	Centrum	Hege Buorren	6	6	8	8	8	8	nvt	nvt	8
9	Minnertsga	Centrum	Meinardswei	6	6	8	8	8	8	6	6	6
20	Minnertsga	Woongebied	Havenstrjitte	8	8	8	8	8	8	nvt	nvt	8
21	Minnertsga	Woongebied	P.B. Winsemiusstrjitte	6	6	8	8	8	8	6	nvt	6
22	Minnertsga	Woongebied	De Finne	8	8	8	8	8	8	nvt	nvt	8
29	Minnertsga	Groen en recreatie	Fliidleane - ingang sportpark	4	4	8	6	6	6	8	8	4
30	Minnertsga	Groen en recreatie	Koudeweg - thv vogelkijkhut	8	8	8	8	8	8	nvt	nvt	8
17	Nije Altoenae	Woongebied	Dominee Veenstraat	8	8	6	8	8	6	8	8	8
16	Oude Bildtzijl	Woongebied	Van Albaweg	8	8	8	8	8	8	8	8	8
24	Oude Bildtzijl	Groen en recreatie	van Egmondstraat - parkeerplaats	8	8	8	8	8	8	8	8	8
25	Oude Bildtzijl	Groen en recreatie	Koedijk	6	6	8	8	8	8	8	8	8
1	St Annaparochie	Centrum	Van Harenstraat	8	8	8	8	8	8	8	8	8
2	St Annaparochie	Centrum	Gemeentehuis - parkeerplaats	6	6	6	6	6	6	8	8	6
3	St Annaparochie	Centrum	Beuckelaerstraat - Aldi	6	6	6	6	6	6	4	4	6
4	St Annaparochie	Centrum	Warmoestraat	6	6	8	6	6	8	4	4	6
10	St Annaparochie	Woongebied	Steven Huygenstraat - CSG Ulbe van Houten	8	8	8	6	6	6	6	6	6
11	St Annaparochie	Woongebied	Sporthal	6	6	8	8	8	8	8	8	8
13	St Annaparochie	Woongebied	Ulbe van Houtenstraat	6	6	8	8	8	8	8	8	8
31	St Annaparochie	Ontsluitingswegen	Hemmeweg	8	8	8	8	8	8	8	8	8
32	St Annaparochie	Ontsluitingswegen	Middelweg oost - blikvanger	6	6	8	8	8	8	8	8	8
34	St Annaparochie	Ontsluitingswegen	Zuiderweg	8	8	8	8	8	8	nvt	nvt	8
35	St Annaparochie	Ontsluitingswegen	Statenweg	8	8	8	8	6	8	8	8	8
36	St Annaparochie	Bedrijventerrein	de Wissel	8	8	8	8	8	8	nvt	nvt	8
37	St Annaparochie	Bedrijventerrein	KL de Vriesstraat	8	8	8	8	8	8	8	8	8
6	st Jacobiparochie	Centrum	Westeinde	8	8	8	8	8	8	8	8	8
7	st Jacobiparochie	Centrum	Westeinde	8	8	8	8	8	6	8	8	8
18	st Jacobiparochie	Woongebied	van Wijngaardenstraat	8	6	8	8	6	8	nvt	nvt	8
19	st Jacobiparochie	Woongebied	Gerben van Tuinenstraat	6	6	6	6	6	6	8	8	6
27	st Jacobiparochie	Groen en recreatie	Gijsbert vab Swietenstraat - Watertoren	6	6	8	8	8	8	nvt	nvt	6
5	Vrouwenparochie	Centrum	Kerkplein	6	6	8	6	6	6	8	8	6
14	Vrouwenparochie	Woongebied	t Eerste Morn	6	6	8	6	6	8	6	6	6
23	Vrouwenparochie	Groen en recreatie	Spoordijk	6	6	6	8	8	8	8	8	6
26	Zwarte Haan	Groen en recreatie	?	8	8	8	8	8	8	8	8	8
			Totaal gemiddelde	7,0	6,9	7,7	7,5	7,4	7,5	7,4	7,4	7,2

Bijlage 3. Artikelen zwerfafval

Het Bildt betreft boeren, burgers en jongelui

In de Friese polder hebben de boeren last van zwerfafval van scholieren. Dat belandt in de sloten, het veevoer en de oogst. Om de rommelmakers hiervan bewust te maken, organiseerde Het Bildt een maatschappelijke stage.

De scholieren fietsen tussen de akkers en weilanden door naar school. Plattelandsgemeente Het Bildt organiseerde als maatschappelijke stage een opruimactie. Samen met de scholengemeenschap, woningbouwcorporatie, provincie en boeren. 'Gemeente Schoon adviseerde over hoe we het probleem vanuit de scholieren konden benaderen', zegt

Doede Machiela, beleidsadviseur bij gemeente Het Bildt. 'We pakten hen met alle actoren uit de keten bij de hand. Het zwerfafvalprobleem leeft bij al deze partijen. Je staat er als gemeente niet alleen voor. Dit project past bij ons streven om ons als gemeente vooral te richten op kerntaken en andere partijen waar mogelijk te laten aanhaken.'

Aanpak Het Bildt

Participatie: burgers, bedrijven en organisaties betrekken bij de zwerfafvalaanpak

Maatschappelijke stage: scholieren bewustmaken van de rol die ze zelf vervullen in het schoon en heel houden van de omgeving

Snoeproute: de route die een leerling aflegt tussen school, huls, snackbar of supermarkt

Het Bildt betreft boeren, burgers en jongelui

Nicole de Bruijn

Doede Machiela

In de Friese polder hebben de boeren last van zwerfafval. Dat belandt in de sloten, het veevoer en de oogst. Belangrijke rommelmakers zijn scholieren die tussen de akkers en weilanden door naar school fietsen. Om hen daarvan bewust te maken, organiseerde plattelandsgemeente Het Bildt als maatschappelijke stage een opruimactie. Samen met de scholengemeenschap, woningbouwcorporatie, provincie en boeren. 'We pakten de leerlingen met alle actoren uit de keten bij de hand.'

Een stukje polder aan de Waddenzee met elfduizend inwoners. Dat is de Friese gemeente Het Bildt. 'We bestaan uit zeven dorpen, waarvan St.-Annaparochie het grootste is', vertelt Doede Machiela, beleidsmedewerker Wonen bij de gemeente. 'Het zwerfafval valt hier best mee. Zo hebben we vergeleken met grotere steden minder bijplaatsingen. Maar er spelen wel zaken als dumping van bijvoorbeeld asbest en de snoeproutes in het buitengebied. Bovendien blijft zwerfafval een issue bij bewoners: ze klagen er snel over.'

Richten op de rommelmakers

De lagere scholen in de dorpen hebben al jaren hun eigen schoonmaakactie, tegenwoordig georganiseerd door afvalinzamelaar Omrin. Daarbij reikt de wethouder een prijs uit aan de school die het meeste zwerfafval inzamelt. 'Voor de bewustwording is dat prima, maar de basisschoolleeringen zijn geen rommelmakers', zegt Machiela. 'De middelbare scholieren wel. En die waren nog niet aangehaakt. Terwijl we veel klachten kregen over de snoeproutes tussen St.-Annaparochie, waar de scholen liggen, en de omliggende dorpen. Daarom wilde ik de scholieren op de een of andere manier betrekken bij dit probleem.'

Boeren betrekken
Een Thematraject Participatie van Gemeente Schoon leerde hoe de gemeente de problematiek vanuit de doelgroep kon benaderen en leverde een plan van aanpak op. 'Dankzij dit traject bleef het niet bij ideeën. Toevallig vroeg de scholengemeenschap Ulbe van Houten mij in dezelfde periode of ik nog

ideeën had voor de invulling van de maatschappelijke stages. Ze vonden het een prima idee om hiervoor een zwerfafvalopruiactie te organiseren. Met als boodschap: als jij iets weggooit, zadel je er een ander mee op.' Machiela zette de stage op in nauwe samenwerking met Krista Jansen van de lokale vrijwilligerscentrale Stichting Welzijn Middelzee. 'Ik wilde bovendien nadrukkelijk een koppeling maken met de agrarische sector, want het zwerfafval langs de snoeproutes beland op grond van de boeren. Niet iedereen spreekt even graag een groep leerlingen toe, maar akkerbouwer Teun de Jong was hiertoe bereid.'

Provincie ook verantwoordelijk

Omdat de leerlingen tijdens de stagedag moesten schoonmaken in het buitengebied, benaderde Machiela ook de provincie Fryslân. Die zorgde voor de

[Lees verder >](#)

veiligheid van de kinderen, door met een groot lichtbord de automobilisten te waarschuwen en de snelheid tijdelijk te verlagen. Ook haalde de provincie na afloop de volle vuilniszakken op. 'Ik vond het belangrijk dat de provincie aanhaakte, omdat de snoeproutes door het gebied lopen waarvoor zij verantwoordelijk zijn. Het viel me mee dat ze meteen wilden meewerken, want zelf zien zij het zwerfvuilprobleem langs de fietspaden niet zo en vinden ons vrij kritisch. Vaak willen partijen die je benadert voor dit soort acties precies weten wat hun rol en verantwoordelijkheid in het probleem is. Maar daar gaat het me niet om. Hoofddoel is het overtuigen van de kinderen, en dat lukt het best samen.'

'We leerden het thema vanuit de doelgroep te benaderen'

groenplannen op te stellen, waarmee ze nadenken over de toekomst van de ruimtelijke kwaliteit. Via deze maatschappelijke stage konden we de leefbaarheid ook bij jongeren onder de aandacht brengen: jong geleerd is oud gedaan. Veel leerlingen waren in eerste instantie verrast dat we veel meer doen dan woningen verhuuren en onderhouden. Maar ze begrepen al snel dat het belangrijk is hoe de omgeving van die woningen eruit ziet.'

Stoerheid

De maatschappelijke stages vonden plaats op 5 en 6 juni. De leerlingen verzamelden zich in een zaaitje op camping de Blikvaart. Daar legden Doede Machiela, boer Teun de Jong en de WonenNWF uit waarom zwerfvuil overlast geeft. 'Ze weten het best', zegt Machiela. 'Geven ook toe dat ze dat blijke uit stoerheid in de berm gooien.' Vervolgens gingen de leerlingen langs de fietspaden aan de slag met schoonmaken, onder begeleiding van een mede-

Verrassen

Een andere partij die Machiela er graag bij wilden hebben was de woningbouwcorporatie. 'Misschien niet meteen logisch voor een actie in het buitengebied. Maar ik wil dat de leerlingen leren dat ook deze organisatie waarde hecht aan een schone omgeving.' De corporatie deed graag mee. 'We vinden de leefbaarheid in de dorpen erg belangrijk', benadrukt Nicole de Bruijn, beleidsmedewerker en leefbaarheidscoördinator van Wonen Noordwest Friesland (WonenNWF). 'We zetten ons graag in voor het bevorderen van de sociale cohesie. Ook vonden we de inzet van vrijwilligers een goed initiatief.'

De maatschappelijke stage paste bovendien goed bij de andere activiteiten die WonenNWF organiseert rond leefbaarheid. 'We willen graag dat inwoners bewust nadenken over de kwaliteiten van hun dorp en erbij betrokken zijn. Zo stimuleren we dorpen om dorpsvisies en

werker van afvalinzamelaar Omrin, vier medewerkers van de woningbouwcorporatie en twee van de gemeente. De vmo-bo-leerlingen meer praktisch, de vmo-bo-leerlingen deden de verslaglegging. 'Goed om te merken dat de boodschap bij velen echt aankwam', vindt De Bruijn. 'Geen stoere verhalen meer over met losse handen fietsen en blijkes in de berm gooien, maar samen aan de slag voor een schone omgeving.'

Machiela blikt ook tevreden terug. 'Mooi dat dit een plekje kreeg in het toch al volle lesprogramma. We moeten nog evalueren, maar ik hoop dat de actie jaarlijks terugkomt. We hebben het thema op een leuke manier onder de aandacht gebracht. Erg positief vind ik dat we de leerlingen bij de hand hebben gepakt met alle actoren uit de keten. Het zwerfafvalprobleem blijft ook bij de boeren, de woningbouw en de provincie te leven. Je staat er als gemeentete niet alleen voor. Dat past ook bij ons streven om ons als gemeente vooral te richten op kerntaken en andere partijen waar mogelijk te laten aanhaken.'

Meer weten? Neem contact op met Doede Machiela: d.machiela@hetbildt.nl

#durfte vragen
Gemeente Het Bildt vroeg provincie, scholen, boeren en woningbouwcorporatie om mee te werken aan een maatschappelijke stage. En maakte zo leerlingen bewust van zwerfvuil.

Verbondenheid met de omgeving

'De kinderen weten ergens best dat ze het afval in de bak moeten gooien. Maar ze missen de verbondenheid met de omgeving. Vaak hebben ze geen idee waar hun voedsel vandaan komt. Of ze nu uit de stad of een dorp komen, dat maakt niet zo'n verschil. Ik heb ze tijdens de maatschappelijke stage niet alleen verteld dat het zwerfvuil in het hooi en tussen het koren komt, en zo grote problemen voor boeren en dieren veroorzaakt. Ik heb ze ook uitgelegd dat van het koren hun brood gemaakt wordt, en van de koeien de melk komt. Als ze zich realiseren hoe belangrijk het land is voor hun bestaan, voelen ze zich ook weer zorgzamer voor hun omgeving. Dan bedenken ze zich sneller voordat ze dat blijke of flesje in de berm gooien.'

- Teun de Jong, akkerbouwer uit St.-Annaparochie

Hoe is het met...?

Ruim 800 zwerfafvaltrajecten ondersteunde Gemeente Schoon de afgelopen jaren. Bijna 60 procent van de Nederlandse gemeenten maakte er gebruik van. De trajecten zijn bijna afgerond, maar gemeenten gaan door met de aanpak van zwerfafval. Gemeente Schoon blijft ze ondersteunen als kenniscentrum, door oplossingen te vinden voor nieuwe vraagstukken en natuurlijk de kennis uit de trajecten te delen. Hieronder een update over Het Bildt, Houten en Landgraaf.

Beginsituatie: snoeproutes in het buitengebied van de dorpen naar de twee middelbare scholen.

Doel: met een MAS het bewustzijn onder jongeren vergroten.

Resultaat: geen meldingen meer over zwerfafval langs de routes en in 2013 opnieuw een MAS met twee groepen van 20 leerlingen. Meer betrokken leerlingen, meewerkende organisaties, én een bedrijf dat zelf aan de slag gaat met zwerfafvalbestrijding.

Het Bildt

‘Dankzij de MAS ging ook een bedrijf hier actief aan de slag met zwerfafval’

Niet één melding kreeg beleidsmedewerker Doede Machiela het afgelopen jaar over zwerfafval langs de snoeproutes. Deze lopen tussen de dorpen en twee middelbare scholen in Friese plattelandsgemeente Het Bildt. ‘Begin 2013 gingen we met scholen, provincie en Omrin weer om tafel’, zegt hij. ‘Voor een vervolg van de maatschappelijke opruimstage die we mei 2012 samen organiseerden.’

Als startpunt van de opruimactie langs de fietspaden kozen ze dit jaar voor groente- en fruitverwerker Smeding. De omgeving ondervond de nodige afva-

loverlast, onder meer van de Spaanse chauffeurs die regelmatig op het terrein overnachten. Machiela: ‘Onder het mom “never change a winning team” gebruikten we dezelfde aanpak als vorig jaar: twee groepen van twintig leerlingen die een dag schoonmaken op het industrieterrein met Smeding en de directe omgeving. Vmbo-leerlingen hielpen in de uitvoering en havo- en vwo’ers verzorgden de verslaglegging en presentatie. Afvalverwerker Omrin begeleidde de opruimers en de provincie hielp weer met de veiligheidsborden en het opruimen van de afvalzakken. De woningcorporatie en akkerbouwer Teun de Jong hielpen met de voorlichting.’

Jongeren op de opruimdag in Houten

Smeding hielp met een bedrijfspresentatie en een schets van de situatie. Mede dankzij het project is Smeding ook aan de slag gegaan met meer structurele oplossingen. Het bedrijf spreekt de chauffeurs nu aan met Spaanse waar- schuwingsborden en er is een wasruimte beschikbaar gesteld. De gemeente heeft gezorgd voor prullenbakken. Zowel de scholen als het bedrijf waren zeer enthousiast over de inzet van de leerlingen. En Machiela, die heeft nog steeds geen zwerfafvalmelding gekregen over de inmiddels bijna voormalige snoeproutes: ‘Maar de MAS blijft een sterk concept om de kinderen met alle actoren bij de hand te pakken.’ Wordt ongetwijfeld vervolgd.

Meer weten? Neem contact op met Doede Machiela:
d.machiela@hetbildt.nl

projectnummer 266359
3 maart 2015, revisie D0

gemeente schoon

tekst Ageeth Boos / beeld Gemeente Schoon

Boeren, parkbezoekers, scholieren, sporters en winkeliers. Hoe betrek je hen en anderen bij een schone en leefbare openbare ruimte?

De gemeenten Houten, Het Bildt, Zwolle, Beverwijk en het Amsterdamse Vondelpark gingen ermee aan de slag. Net als veel andere gemeenten deden zij dat samen met Gemeente Schoon: een VNG-programma dat adviseert op basis van expertise, de nieuwste inzichten

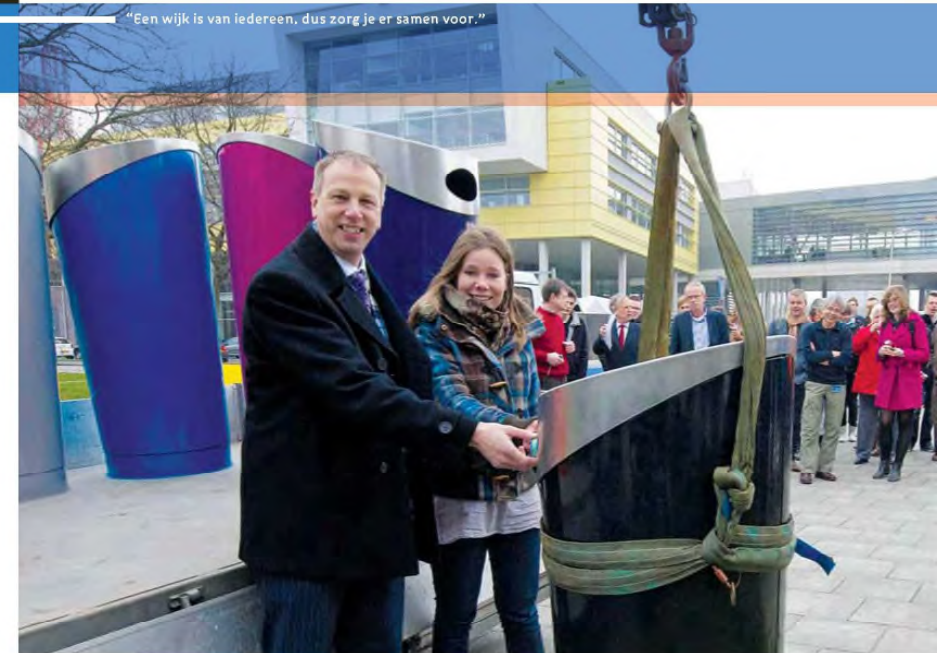
en een uitgebreid netwerk.

“Hierdoor bleef het niet bij ideeën.”

samenspel voor een schone leef- omgeving

Zwolle: schoonaanpak zorgt voor betere leefbaarheid

“Vroeger zorgde de gemeente voor het onderhoud. Maar een wijk is van iedereen, dus zorg je er samen voor”, vindt Gerard Ballintijn van de gemeente Zwolle. “Maar liefst vijftien partijen werken samen met ons aan een schone leefomgeving.” Een aantal van hen ondertekende een convenant: bewoners, de afvalinzamelaar, politie, winkeliersvereniging, scholen en gemeente. Studenten Industrial Design van het Deltion College maakten via een wedstrijd een innovatief ontwerp voor afvalbakken tussen hun school en het winkelcentrum. “Hierdoor pasten de studenten hun gedrag aan: er ligt nu veel minder zwerfafval. Het advies en de wijkscan van Gemeente Schoon hielpen ons knelpunten bloot te leggen en de aanpak te bepalen. Niet alleen voor de snoeproute, ook voor de inrichting van voorzieningen in het winkelcentrum. Er staan nieuwe

afvalbakken en horecaondernemers spreken klanten aan. We gaan nu verder met onder meer een zwerfvuilspakket. Zo werken we met elkaar aan een schoner Zwolle en een nog betere leefbaarheid.”

Vondelpark, Amsterdam: vrienden vervuilen niet

Twaalf miljoen mensen bezoeken jaarlijks in het Amsterdamse Vondelpark. Vorig jaar lieten zij samen 350 duizend kilo afval achter. Stadsdeel Zuid en de Vereniging Vrienden van het Vondelpark besloten dit gedrag om te buigen. “Centraal in onze nieuwe aanpak staat

dat bezoekers zich welkomte gasten voelen: vrienden van het Vondelpark”, zegt Germaine Fetter van Stadsdeel Amsterdam Zuid. “Want vrienden vervuilen niet.” Het Stadsdeel en de vereniging treden op als gastheer en krijgen hulp van de Vondelkabouter. Die heet de bezoekers welkom en verzoekt: ‘gooi je afval in de bak’. De jongere bezoekers benadert het stadsdeel met social media als Twitter en Facebook. “Het netwerk en de expertise van Gemeente Schoon hielpen ons zeer”, vult rayonmanager Alex Klop aan. “De adviseurs deelden hun kennis over de aanpak van het probleem: beheer-

maatregelen, participatie en communicatie zijn mooi op elkaar afgestemd en versterken elkaar. Met bewoners, bedrijven, studenten en andere partijen nodigen we de bezoekers uit om het park mooi en schoon te houden. Zo zetten we samen een nieuwe norm neer.”

Houten: vele handen maken licht werk

Houten is een schone stad en de gemeente wil dit zo houden. Maar dan wel samen met de bewoners. “We willen graag dat de gebruikers van een wijk zich verantwoordelijk gedragen

projectnummer 266359
3 maart 2015, revisie D0

voor de omgeving", zegt Margriet Krul van de gemeente Houten. "Daarom betrekken we iedereen bij zwerfafvalbestrijding." Scholen, supermarkten, een wijkraadcentrum en basketbal- en handbalverenigingen doen al mee. Zo maakten een school en een sportvereniging afspraken over hun omgeving: de één houdt deze doordeweeks schoon, de ander in het weekend. "Afspraken leggen we vast in een convenant. We betrekken de leerlingen met bijvoorbeeld maatschappelijke stages en social media en bewoners via opschoondagen. Gemeente Schoon heeft ons hierbij goed geadviseerd. Met scherpe analyses en concrete maatregelen. Hierdoor houden we een frisse blik én wisselen we ervaringen uit met andere gemeenten."

Beverwijk: spelregels voor een schoner centrum

Onder de noemer 'Beverwijk Schoon!' pakken gemeente, winkeliers, afvalinzamelaar HVC en leveranciers het centrum van de stad aan. Want tegen overlast van zwerfafval rond het winkelcentrum en uitgaansgebied bleek dagelijks reinigen onvoldoende. "Via de website van Gemeente Schoon deden we mee aan de trajecten Participatie en Winkelgebied", vertelt Inge Reijmer van de gemeente Beverwijk. "Deze trajecten gaven ons inzicht in het belang van een goede inrichting van de voorzieningen en leidden in een paar maanden tot een aanpak waarmee we alle ondernemers activeerden. Persoonlijk contact was voor ondernemers een belangrijke stimulans om mee te doen. Dankzij spelregels die we met hen hebben opgesteld is ons centrum nu een stuk schoner."

Gemeente Schoon is...

... een programma van de VNG voor en door gemeenten: de spil in samenwerking en kennisuitwisseling tussen gemeenten en experts voor een efficiënte lokale zwerfafvalaanpak. Gemeente Schoon wordt uitgevoerd door Agentschap NL en de NVRD. Agentschap NL is een onafhankelijke uitvoeringsorganisatie van de Rijksoverheid met expertise over innovatie en duurzame ontwikkeling, lokale stimulering en kennisuitwisseling en de uitvoering van financiële regelingen. De NVRD is brancheorganisatie voor gemeenten gericht op het beheer van afval.

Ondernemers vegen elke dag hun eigen stoep en verwijderen graffiti van hun eigen pand en onkruid bij hun entree. HVC maakt twee keer per dag zichtbaar schoon. Leveranciers bezorgen tussen acht en elf uur 's ochtends en laten daarbij geen afval achter. Alle partijen zijn heel tevreden want het werkt: iedereen doet mee."

Het Bildt: boeren, burgers én jongelui betrekken

In de Friese polder hebben de boeren last van zwerfafval. Dat belandt in de sloten en de oogst. "We kregen veel klachten over de fietsroutes tussen de middelbare scholen en de omringende dorpen", vertelt Doede Machiela van de gemeente Het Bildt. Deelname aan een thematraject communicatie van Gemeente Schoon leerde de gemeente de problematiek vanuit de doelgroep te benaderen en leverde een plan van aanpak op. "Hierdoor bleef het niet bij ideeën. We organiseerden als maatschappelijke stage een opruimactie, samen met de scholengemeenschap, woningbouwcorporatie, provincie en boeren. Met als

boodschap: als jij iets weggooit, zadel je er een ander mee op." De leerlingen kregen uitleg van de gemeente, een boer en Wonen NWF over zwerfvuil. Vervolgens maakten ze de berm langs de fietspaden schoon. "Mooi dat dit een plekje kreeg in het lesprogramma. Erg positief vind ik dat we de leerlingen bij de hand hebben gepakt met alle actoren uit de keten."

De zwerfafvaltrajecten van het kenniscentrum Gemeente Schoon geven kosteloos hulp en advies van ervaren adviseurs. Zowel beleidsmatig als in de uitvoering. Altijd gericht op lokale vraagstukken en praktische oplossingen. Meer weten? Ga naar de website www.gemeenteschoon.nl.

Let op!! kinderen ruimen zwerfvuil op.

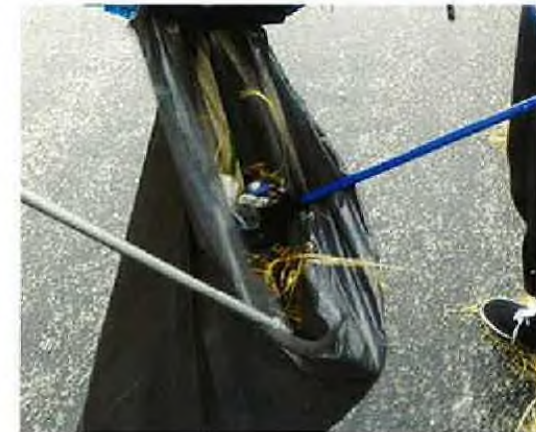
Woensdag 6 juni ging klas 2B2 op Maatschappelijke stage om zwerfafval op te ruimen rond St. Annaparochie

De klas verzamelde bij Camping de Blikvaart, daar kwam boer Teun de Jong vertellen over de overlast van zwerfafval in het weiland voor boeren. Ook een ambtenaar van de gemeente kwam vertellen over de maatregelen tegen zwerfvuil, zoals blikvangers langs de fietspaden, maar deze netten blijken ook nadelen te hebben en erg duur te zijn. Dus voorlopig de blikjes energie drank even meenemen naar huis en daar in de prullenbak gooien.

Na deze verhalen kregen we een rondleiding over de camping en we gingen even in de jongveestal kijken. Na wat cola gedronken te hebben fietsten we naar het fietspad tussen

St. Annaparochie en Vrouwenparochie om daar al het afval op te ruimen met behulp van handschoenen, afvalzakken, en een geel hesje zodat iedereen de klas kon herkennen. De kinderen uit 2B2 liepen het fietspad af en ruimden alles op wat ze tegenkwamen: blikjes, pakjes drinken en chips zakken. Aan het eind van het fietspad stond een groot bord waar "Let op!! Kinderen ruimen zwerfafval op" op stond, daar hebben we de vuilniszakken vol met afval neergezet en nog wat foto's gemaakt. Vervolgens liepen we weer terug naar onze fietsen om naar school toe te gaan en daar heeft de klas nog een lunch gegeten.

Aukje Zuidema en Floor Salverda 2V1.

